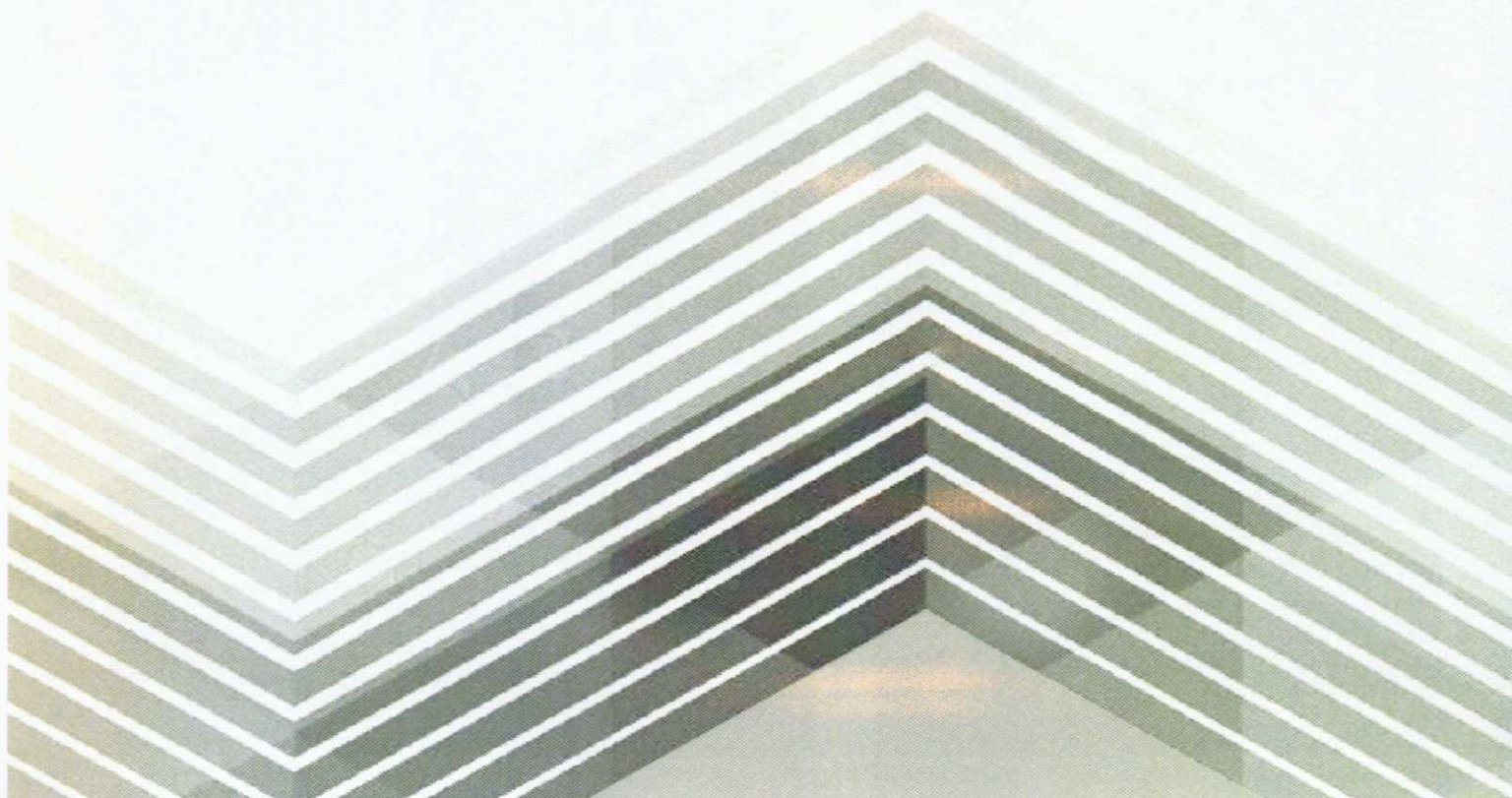

Agencija za nadzor osiguranja - Crna Gora
Insurance Supervision Agency - Montenegro

PLAN RADA
AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA
ZA 2021. GODINU

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI	4
3. NADZOR NAD POSLOVANJEM SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA	5
4. ZAŠTITA OSIGURANIKA, ODNOSNO KORISNIKA OSIGURANJA	9
5. LICENCIRANJE SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA	10
6. IZVJEŠTAVANJE I ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA OSIGURANJA.....	12
7. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH I ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA	15
8. BILATERALNA I MULTILATERALNA SARADNJA	17
9. JAČANJE KULTURE OSIGURANJA U CRNOJ GORI.....	18

1. UVOD

Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija) osnovana je u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07 i „Sl. list CG“ br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 55/16; u daljem tekstu: Zakon), sa ciljem obezbjeđenja adekvatne zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, stabilnosti i podsticanja razvoja djelatnosti osiguranja zasnovanih na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja.

Plan rada Agencije za 2021. godinu sadrži pregled aktivnosti iz nadležnosti Agencije koje će biti usmjerene naročito na:

- ⇒ dalje usklađivanje regulative osiguranja sa evropskim zakonodavstvom u ovoj oblasti i najboljom praksom i standardima regulacije;
- ⇒ nadzorne aktivnosti koje će se realizovati sprovođenjem posrednih i neposrednih kontrola poslovanja subjekata nadzora, izricanjem mjera nadzora onim subjektima u čijem poslovanju se utvrde nezakonitosti ili nepravilnosti i praćenjem postupanja po izrečenim mjerama nadzora, uz dalje unapređenje metodologije nadzora;
- ⇒ redovno izvještavanje o stanju na tržištu osiguranja, kontinuirano praćenje pokazatelja razvoja tržišta osiguranja, kao i sprovođenje istraživanja o određenim segmentima tržišta osiguranja;
- ⇒ razvojne aktivnosti u dijelu infrastrukturnih i administrativnih kapaciteta sa fokusom na nastavak unapređenja tehničko-tehnološke infrastrukture informacionog sistema Agencije i razvoj stručnih kapaciteta zaposlenih u domenu priprema za transponovanje i primjenu novog koncepta supervizije osiguranja zasnovanog na rizicima, u skladu zahtjevima novog EU acquis-a u oblasti osiguranja;
- ⇒ aktivnosti i stručne poslove u domenu unapređenja bilateralne i multilateralne saradnje u području osiguranja i finansijskih tržišta u cilju razmjene informacija od značaja za tržište osiguranja, kao i implementacije relevantnih standarda i najbolje međunarodne prakse iz oblasti osiguranja i
- ⇒ doprinos procesu evropske integracije, u dijelu koji se odnosi na djelatnost osiguranja.

Ovaj Plan rada Agencije utvrđen je na 311. sjednici Savjeta Agencije, održanoj 29. septembra 2020. godine.

2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI

U pogledu normativnih aktivnosti planiranih za 2021. godinu, prioritet Agencije ostaju i dalje aktivnosti u vezi sa **Zakonom o osiguranju**.

Naime, Agencija će do kraja 2020. godine uputiti Ministarstvu finansija radnu verziju novog Zakona o osiguranju, kojim se u crnogorsko zakonodavstvo prenose direktiva Solventnost II (2009/138/EC) i Direktiva o distribuciji osiguranja (2016/97/EC), kao ključne tekovine EU prava iz oblasti osiguranja, i omogućava direktna primjena delegiranih uredbi i drugih akata EU koji se direktno primjenjuju na teritoriji država članica EU. Zakon je rađen uz ekspertsku podršku nadležnih regulatornih organa Njemačke i Hrvatske, kroz projekat finansiran iz prepristupnih fondova IPA II, a čija implementacija je završena polovinom 2020. godine. Planirano je da navedeni zakon na snagu stupi danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Za 2021. godinu planirane su aktivnosti na sačinjavanju odgovora na komentare sa javne rasprave, usaglašavanju transpozicione tabele, sačinjavanje odgovora nadležnim institucijama kao i Evropskoj komisiji, kao i dodatne aktivnosti vezane za unapređenje teksta.

Pored navedenih aktivnosti, kako se očekuje usvajanje i stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, koji je utvrđen od strane Vlade Crne Gore 19. 12. 2019. godine, Agencija će uskladiti unutrašnju organizaciju i poslovanje, što će podrazumijevati izmjenu statuta Agencije i drugih relevantnih internih akata. U vezi sa izmjenama predviđenim navedenim propisom, Agencija će pripremiti i nadležnom Ministarstvu finansija dostaviti predlog pravilnika kojim se uređuju bliži uslovi za izdavanje dozvola za obavljanje poslova iz djelatnosti osiguranja, donijeti pravilnik kojim se uređuje sistem upravljanja, uključujući i upravljanje rizicima (rok za donošenje navedenog pravilnika je godinu dana od dana stupanja izmjena na snagu) i izmijeniti oduku o naknadama koje se naplaćuju u postupku nadzora. Agencija će kontinuirano raditi i na unapređenju drugih podzakonskih akata u skladu sa međunarodnim standardima regulative osiguranja, dobrom praksom i uporednim zakonskim rješenjima.

Kako su zbog epidemije zarazne bolesti COVID-19 odložene različite međuresorske aktivnosti, učešće u radu međuresorske radne grupe zadužene za izradu zakona kojim se prenosi direktiva koja uređuje dodatni nadzor nad finansijskim konglomeratima, nije realizovano shodno planiranom, pa se aktivnost predstavnika Agencije može očekivati i u narednoj godini.

Shodno dosadašnjoj praksi, Agencija će i u 2021. godini imati aktivnosti po zahtjevima za davanje mišljenja u vezi sa primjenom postojeće regulative, konsultativne i druge aktivnosti usmjerene na adekvatnu primjenu propisa u nadležnosti Agencije subjekata nadzora i drugih pravnih i fizičkih lica.

3. NADZOR NAD POSLOVANJEM SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA

Agencija je u martu 2020. godine, u okolnostima epidemije zarazne bolesti COVID-19, formirala Tim za djelovanje u vanrednim situacijama. Osnovni zadatak Tima je da kroz stalnu komunikaciju sa društvima za osiguranje (koja je znatno učestalija u odnosu na redovno, propisima definisano izvještavanje subjekata nadzora prema Agenciji) blagovremeno dobija tražene podatke i analizira ih, sagledavajući efekte izazvane epidemijom koronavirusa na stabilnost, pravilnost i zakonitost poslovanja subjekata nadzora, sa krajnjim ciljem obezbjeđenja stabilnosti tržišta osiguranja i zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja. Tim je od marta u stalnom zasijedanju, a na osnovu preporuka i prijedloga Tima, Agencija je tokom 2020. godine donijela mjere koje doprinose održanju stabilnosti tržišta osiguranja.

S obzirom na pretpostavku da će epidemiološka situacija u Crnoj Gori i u svijetu i tokom 2021. godine biti veoma komplikovana, što će, kao i u ostalim ekonomskim sektorima, imati negativne efekte po tržište osiguranja, najveći dio nadzornih aktivnosti Agencije u 2021. godini biće usmjeren na kontinuiranu i pravovremenu analizu pokazatelja poslovanja društava za osiguranje, kako bi se ostvarili osnovni zadaci Agencije, kakvi su održanje stabilnosti tržišta i zaštita interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja.

Agencija će nadzorne aktivnosti u 2021. godini, shodno zakonskim ovlaštenjima, sprovesti putem posrednih i neposrednih kontrola poslovanja subjekata nadzora, donošenja mjera nadzora za subjekte kod kojih se, u postupku kontrole, utvrde nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju i kontrole postupanja subjekata nadzora u skladu sa izrečenim mjerama nadzora.

Na osnovu izvještaja, podataka i obavještenja koje su subjekti nadzora dužni da dostavljaju Agenciji, shodno Zakonu i pravilniku kojim se propisuje sadržina predmetnih izvještaja, obavještenja i drugih podataka, način i rokovi njihovog dostavljanja Agenciji, sprovođenje se redovne posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje i Udruženja – Nacionalni biro osiguravača (u daljem tekstu: „Udruženje“) na kvartalnom i godišnjem nivou.

Agencija će, o nalazima sprovedene redovne godišnje posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje i Udruženja, sačiniti zapisnik koji će obuhvatiti:

- o izvještaje o godišnjoj posrednoj kontroli poslovanja društava za osiguranje koji sadrže: pregled vlasničke i upravljačke strukture, pokazatelje solventnosti i kapitalne adekvatnosti, pregled strukture bruto tehničkih rezervi i imovine koja služi za pokriće bruto tehničkih rezervi, pokazatelje produkcije, adekvatnosti

trošenja premije i operativne profitabilnosti, reosiguranja i finansijske ravnoteže, rezultate poslovanja, indikatore ažurnosti u rješavanju i isplati šteta, pregled nalaza internog revizora društva za osiguranje i status realizacije mjera nadzora izrečenih po osnovu prethodnih redovnih posrednih kontrola;

- izvještaje o rizicima u poslovanju društava za osiguranje koji sadrže: pregled i ocjenu rizika osiguranja, tržišnog rizika, kreditnog rizika, rizika kapitalne podrške i operativnog rizika;
- izvještaje o godišnjoj posrednoj aktuarskoj kontroli društava za osiguranje koji sadrže: analizu usklađenosti sadržaja mišljenja ovlašćenog aktuara društva za osiguranje sa regulativom, indikatore dovoljnosti premije osiguranja, pregled iznosa tehničkih rezervi po vrstama sa prikazom metodologije korišćene za obračun istih, pokazatelj ostvarenog rezultata od ulaganja sredstava tehničkih rezervi, pokazatelj dovoljnosti rezervi za štete i status realizacije mjera izrečenih po osnovu prethodnih aktuarskih posrednih kontrola;
- izvještaje o posrednoj kontroli u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma društava koja se bave poslovima životnog osiguranja;
- izvještaj o godišnjoj posrednoj kontroli poslovanja Udruženja koji sadrži pokazatelje poslovanja Udruženja i Garantnog fonda, indikator ažurnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva i pregled nalaza nezavisnog revizora iz izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza Udruženja.

Takođe, Agencija će, o nalazima redovnih kvartalnih posrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje i Udruženja, sačiniti zapisnike koji će obuhvatiti:

- izvještaje o kvartalnoj posrednoj kontroli poslovanja društava za osiguranje koji sadrže: pregled vlasničke i upravljačke strukture, pokazatelje solventnosti i kapitalne adekvatnosti, pregled strukture bruto tehničkih rezervi i imovine koja služi za pokriće bruto tehničkih rezervi, pokazatelje produkcije, adekvatnosti trošenja premije i operativne profitabilnosti, reosiguranja i finansijske ravnoteže, rezultate poslovanja, indikatore ažurnosti u rješavanju i isplati šteta, pregled nalaza internog revizora društva za osiguranje i status realizacije mjera nadzora izrečenih po osnovu prethodnih redovnih posrednih kontrola;
- izvještaje o kvartalnoj posrednoj aktuarskoj kontroli društava za osiguranje koji sadrže: analizu usklađenosti sadržaja mišljenja ovlašćenog aktuara društva za osiguranje sa regulativom, indikatore dovoljnosti premije osiguranja, pregled iznosa bruto tehničkih rezervi po vrstama sa prikazom metodologije korišćene za obračun istih, pokazatelj ostvarenog rezultata od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i status realizacije mjera izrečenih po osnovu prethodnih aktuarskih posrednih kontrola;

- izvještaje o posrednoj kontroli u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma društava koja se bave poslovima životnog osiguranja;
- izvještaj o posrednoj kontroli poslovanja Udruženja koji sadrži pokazatelje poslovanja Garantnog fonda i ažurnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva.

Ukoliko se redovnim posrednim kontrolama društava za osiguranje i Udruženja utvrde nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekata nadzora, odnosno ukoliko indikatori ranog upozorenja iz redovnih posrednih kontrola ukažu na negativne trendove u poslovanju subjekata nadzora koji mogu uticati na prava osiguranika i drugih korisnika osiguranja, Agencija će pokrenuti postupke ciljane posredne/neposredne kontrole istih, odnosno preduzeti mjere u skladu sa Zakonom.

U skladu sa operativnim planom rada, Agencija će tokom 2021. godine nadzorne aktivnosti sprovoditi putem:

- neposrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje, naročito u dijelu: zakonitosti rada, usklađenosti opštih akata i akata poslovne politike sa zakonom i drugim propisima, solventnosti, deponovanja i ulaganja sredstava bruto tehničkih rezervi, načina utvrđivanja tehničkih rezervi, izvršavanja preuzetih obaveza po osnovu ugovora o osiguranju, funkcionisanja interne revizije, kadrovske i tehničke osposobljenosti;
- neposredne kontrole poslovanja Udruženja;
- neposrednih kontrola poslovanja društava za posredovanje u osiguranju, naročito u dijelu: usklađenosti obavljanja djelatnosti društva sa izdatom dozvolom, usklađenosti opštih akata i akata poslovne politike sa zakonom i drugim propisima, zakonitosti rada, kadrovske i tehničke osposobljenosti društva, provizije za poslove posredovanja u osiguranju;
- neposrednih kontrola poslovanja društava za zastupanje u osiguranju i banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju, naročito u dijelu: usklađenosti obavljanja djelatnosti društva sa izdatom dozvolom, usklađenosti opštih akata i akata poslovne politike sa zakonom i drugim propisima, zakonitosti rada, kadrovske i tehničke osposobljenosti društva, provizije za poslove zastupanja u osiguranju.

U vršenju nadzora nad obavljanjem djelatnosti osiguranja, Agencija će, u slučaju kada se neposrednom kontrolom utvrde nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora, donijeti mjere nadzora u skladu sa Zakonom i kontrolisati postupanje subjekta nadzora po istim.

Tokom 2021. godine, Agencija će, kao član koledža nadzornih tijela za grupacije Triglav, Grawe, Uniqa i VIG, nastaviti uspostavljenu saradnju sa regulatorom austrijskog finansijskog tržišta (FMA) i Agencijom za nadzor osiguranja Slovenije (AZN) i učestvovati

na redovnim godišnjim sastancima nadzornih tijela. Predmetni sastanci su prilika da supevizor grupacije i ostali nacionalni supervizori, između ostalog, razmijene informacije o osnovnim pokazateljima poslovanja i rizicima u poslovanju društava koja predstavljaju dio grupacije, nadzornim aktivnostima nacionalnih supervizora nad poslovanjem tih društava i o ključnim normativnim aktivnostima u oblasti osiguranja.

Pored redovnih godišnjih sastanaka nadzornih tijela, Agencija, sa supervizorima grupacija čija društva za osiguranje posluju na teritoriji Crne Gore, ostvaruje intenzivnu bilateralnu saradnju putem organizovanja sastanaka, koji predstavljaju dobru praksu razmjene informacija o pokazateljima tržišta osiguranja i aktuelnim trendovima u osiguranju, ključnim novinama u dijelu regulatornog okvira i razmjene iskustava i prakse u nadzornim aktivnostima.

4. ZAŠTITA OSIGURANIKA, ODNOSNO KORISNIKA OSIGURANJA

Aktivnosti na rješavanju prigovora pravnih i fizičkih lica na rad društava za osiguranje i drugih subjekata koji su pod nadzorom Agencije redovne su aktivnosti Agencije, koje će se shodno podzakonskim propisima, sprovoditi i u 2021. godini. Postupak pred Agencijom predstavlja vid vansudske zaštite osiguranika, korisnika osiguranja i oštećenih lica u dijelu postupka zaključenja ugovora o osiguranju ili izvršavanja prava i obaveza po osnovu postojećeg ugovora. Ovaj korak ne isključuje mogućnost podnosiocima prigovora da zaštitu potraže pred nadležnim sudskim organima u zakonskim rokovima.

Postupanje po prigovorima će se odvijati u vidu pisane i usmene komunikacije sa podnosiocima prigovorima i subjektima nadzora, što podrazumijeva opsežnu analizu pribavljene dokumentacije u dijelu koji je u nadležnosti Agencije. Nadležnost Agencije je, u svakom slučaju, ograničena u pogledu utvrđivanja stepena odgovornosti / krivice ili kvalitativne ocjene mišljenja vještaka određene struke.

Procedura po prigovorima izmijenjena je 2020. godine kada je donijet novi Pravilnik o postupku odlučivanja po prigovorima osiguranika i drugih lica ("Sl. list CG", br. 066/20), kojim je djelimično izmijenjen redosljed koraka kod postupanja po prigovorima, shodno iskustvu i dosadašnjoj praksi u postupanju po prigovorima. Kod rješavanja prigovora, Agencija analizira elemente zaključenog ugovora o osiguranju (polisa osiguranja, opšti i posebni uslovi) i druge akte i interne procedure subjekata na čije je poslovanje prigovor podnijet, i neposredno kontaktira sa podnosiocima prigovora i društvima za osiguranje kako bi utvrdila sve okolnosti od značaja za rješavanje spora sa subjektom nadzora.

Takođe, Agencija će informisati pravna i fizička lica o propisima kojima je uređeno poslovanje društava za osiguranje i daljim mogućnostima zaštite njihovih prava u pojedinoj situaciji, bez obzira da li je lice formalno podnijelo prigovor, čime se pomaže rješenju određenog broja situacija i prije nego što određeno postupanje preraste u formalni prigovor.

Postupak po prigovorima može voditi i ka pokretanju postupka kontrole i izricanju mjera nadzora, ukoliko Agencija utvrdi postojanje radnji koje predstavljaju kršenje zakona nad čijom primjenom vrši nadzor.

Budući da predstavnici Agencije učestvuju u radu Savjeta za zaštitu potrošača, Agencija ima obaveze i u sklopu rada tog Savjeta, u dijelu izvještavanja o podnijetim prigovorima i rezultatima sprovedenih postupaka.

5. LICENCIRANJE SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA

Jedan od osnovnih zadataka regulatora iz oblasti osiguranja je i licenciranje subjekata koji se mogu baviti pojedinim poslovima iz djelatnosti osiguranja, a kako je uređeno Zakonom. U sklopu ove aktivnosti Agencija odlučuje o zahtjevima za dobijanje dozvole za rad za obavljanje poslova osiguranja, reosiguranja, posredovanja, zastupanja i pružanje drugih usluga u osiguranju.

S obzirom na zakonski zahtjev da, za pojedine postupke i radnje, društva za osiguranje pribave i pojedinačne saglasnosti, Agencija odlučuje o davanju prethodnih saglasnosti za:

- sticanje kvalifikovanog učešća (kada se dostiže ili prelazi 10% učešća u društvu za osiguranje), kao i povećanje nivoa tog učešća - kojim se dostiže ili prelazi 20%, 30%, 50% ili njime jedno društvo stiče 100% učešća u kapitalu ili pravu glasa u drugom društvu;
- imenovanje organa upravljanja (odbor direktora, izvršni direktor) i spoljnog revizora;
- izmjene i dopune statuta društva;
- promjenu sjedišta;
- statusne promjene.

Agencija odlučuje i o saglasnostima potrebnim poslovnim bankama koje imaju namjeru da se bave poslovima zastupanja u osiguranju (bankoosiguranje), na koji postupak se primjenjuje Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju u bankama („Sl. list CG“ br. 01/13).

U nadležnosti Agencije je i izdavanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova u društvu za osiguranje, kao i ovlašćenja za obavljanje poslova zastupanja, odnosno posredovanja u osiguranju.

Za sticanje ovlašćenja za obavljanje poslova zastupanja, odnosno posredovanja u osiguranju uslov je položen stručni ispit, koji, shodno odredbama Pravilnika o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju ("Sl. list CG", br. 047/09, 040/12 i 047/12), Agencija organizuje u propisanim redovnim rokovima (maj i novembar). Pored redovnih, postoji i mogućnost organizovanja vanrednog ispitnog roka, a potrebu za organizovanjem vanrednog roka ocjenjuje Savjet Agencije, po prijemu zahtjeva/inicijative zainteresovanih lica, a u skladu sa planiranim obavezama Agencije u određenom periodu.

Pored navedenog, Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju propisana je i obaveza godišnjeg utvrđivanja visine doprinosa Garantnom fondu, koji funkcioniše u sklopu Udruženja.

Posebna obaveza davanja saglasnosti ustanovljena je i Zakonom o likvidaciji i stečaju društava za osiguranje, kojim su definisani uslovi i dokumentacija potrebna za ocjenu ispunjenosti zakonskih uslova i dobijanje saglasnosti Agencije za otpočinjanje postupka dobrovoljne likvidacije društva za osiguranje.

6. IZVJEŠTAVANJE I ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA OSIGURANJA

Agencija će u 2021. godini raditi sa značajno unapređenim poslovnim procesima iz oblasti izvještavanja i istraživanja tržišta osiguranja uz pomoć nove IT infrastrukture na čijem razvoju je intenzivno rađeno kroz projekte koji su se završili u 2020. godini.

Nova IT infrastruktura u 2021. godini subjektima nadzora omogućiće ubrzanu i olakšanu dostavu podataka kroz nadograđene i novouvedene digitalizovane i automatizovane procese izvještavanja uz korišćenje naprednog kvalifikovanog digitalnog potpisa. Novi IT sistem visokih performansi sa integrisanom XBRL i XML tehnologijom omogućiće Agenciji, kada Crna Gora postane članica Evropske unije, pravovremenu i sveobuhvatnu razmjenu informacija sa evropskim nadzornim tijelom nadležnim za sektor osiguranja - Evropsko nadzorno tijelo za osiguranje i penziono osiguranje (EIOPA). Takođe, novi sistem predstavlja neophodnu infrastukturu podlogu za dalju digitalizaciju i razvoj sistema u dijelu razmjene podataka kako sa internim tako i sa eksternim institucijama.

Implementacija novog softverskog rješenja obezbijedila je neophodne preduslove za započinjanje aktivnosti na usklađivanju standarda izvještavanja crnogorskog sektora osiguranja sa najboljom praksom i stvaranje dobre osnove za početak ispunjavanja zahtjeva u pogledu izvještavanja iz izuzetno kompleksne regulative iz oblasti osiguranja, kao i pratećih obavezujućih implementacionih mjera i novih tehničkih standarda izvještavanja koji su u primjeni u Evropskoj uniji.

U 2021. godini planirane su aktivnosti u dijelu prilagođavanja kvantitavnih i kvalitativnih izvještaja, koji se dostavljaju Agenciji, novom informacionom sistemu, a u cilju lakšeg prikupljanja, klasifikacije, obrade i analize podataka sa tržišta osiguranja čija se puna primjena očekuje danom ulaska u Evropsku uniju.

Agencija će i u 2021. godini raditi na redovnim aktivnostima prikupljanja, obrade i analize relevantnih podataka za potrebe pripreme izvještaja i analize relevantnih pokazatelja stanja i trendova na tržištu osiguranja. U tu svrhu planirano je i unapređenje forme i načina objavljivanja statističkih podataka tržišta osiguranja putem zvaničnog sajta Agencije.

Dodatno, Agencija će u 2021. godini sprovoditi kvalitetnija i brojnija istraživanja u određenim segmentima poslovanja subjekata nadzora i tržišta osiguranja zahvaljujući unapređenom sistemu izvještavanja i novoj IT infrastrukturi.

Planirane redovne aktivnosti za 2021. godinu u domenu izvještavanja će obuhvatiti sljedeće aktivnosti:

- prikupljanje, klasifikaciju, obradu i analizu statističkih i finansijskih podataka koje društva za osiguranje, društva za posredovanje, odnosno za zastupanje u osiguranju i ostali subjekti na tržištu osiguranja u okviru redovnog izvještavanja dostavljaju Agenciji na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou, u skladu sa unapređenim podzakonskim okvirom u novom informacionom sistemu;
- pripremu i objavljivanje mjesečnih izvještaja u xls. formi, koja sadrži sljedeće: podatke o visini bruto fakturisane premije strukturirane prema vrstama osiguranja i tržišnom učešću društava za osiguranje u ukupnoj premiji; podatke o broju osiguranja po vrstama osiguranja; ukupnom broju šteta; broju i iznosu riješenih šteta prikazanim po vrstama osiguranja;
- pripremu i objavljivanje kvartalnih izvještaja, u xls. formi, koja obuhvata: spisak društava za osiguranje, podatke o visini bruto fakturisane premije, tržišnom učešću društava za osiguranje u ukupnoj premiji, visini zarađene bruto premije, visini aktive sa udjelom u ukupnoj aktivi kao i bruto rezultate poslovanja po društvima za osiguranje. Dalje, izvještaj sadrži i strukturu i visinu kumulativne aktive i pasive, bruto fakturisanu premiju i zarađenu bruto premiju po vrstama osiguranja, kao i broj i iznos riješenih šteta po vrstama osiguranja;
- pripremu i objavljivanje godišnjeg izvještaja o stanju na tržištu osiguranja Crne Gore, koji će obuhvatiti analizu najznačajnijih trendova, pokazatelja stanja na tržištu osiguranja, kao i indikatora poslovanja društava za osiguranje. U Godišnjem izvještaju o stanju na tržištu osiguranja posebno će se analizirati pokazatelji tržišta, kao što su bruto fakturisana premija, učešće bruto fakturisane premije u BDP-u (penetracija osiguranja), gustina osiguranja, koncentracija na tržištu osiguranja, učešće bruto fakturisane premije po društvima u ukupnoj bruto premiji, analiza strukture portfelja osiguranja po grupama i vrstama osiguranja kao i po kanalima prodaje osiguranja, analiza strukture aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta, podaci o visini i strukturi tehničkih rezervi i njihovoj pokrivenosti, adekvatnost kapitala društava za osiguranje, kao i pokazatelji poslovanja kao što su solventnost, reosiguranje, profitabilnost, likvidnost, pokazatelji šteta (ažurnost u rješavanju šteta, kvota šteta i sl.), rezultat poslovanja društava za osiguranje, visinu i strukturu akcijskog kapitala društava za osiguranje, kao i informaciju o najznačajnim pokazateljima poslovanja Udruženja i stanju Garantnog fonda;
- prikupljanje i objavljivanje kvartalnih finansijskih iskaza društava za osiguranje (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova i izvještaj o promjenama na kapitalu) u skladu sa Zakonom o računovodstvu;

- prikupljanje i objavljivanje godišnjih finansijskih izvještaja društava za osiguranje u skladu sa primjenjivom regulativom.

Agencija će i u 2021. godini sprovoditi kontinuirane aktivnosti u skladu sa obavezama koje proističu iz članstva u Savjetu za finansijsku stabilnost, a u skladu sa Zakonom o Savjetu za finansijsku stabilnost ("Sl. list CG" br. 44/10), a koje posebno uključuju:

- prikupljanje, analizu i pripremu kvartalnih izvještaja o statističkim podacima, koji između ostalog obuhvataju podatke o strukturi bruto fakturisane premije, broju osiguranja po vrstama osiguranja, broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja, kao i o finansijskim pokazateljima tržišta osiguranja Crne Gore, o strukturi kapitala i rezervi (sopstvenih izvora sredstava društava) cjelokupnog tržišta osiguranja, strukturi i visini tehničkih rezervi i njihovom deponovanju i ulaganju, obračunu kapitala i procjene adekvatnosti kapitala, solventnosti, likvidnosti, kao i agregatni bilans stanja i bilans uspjeha;
- prikupljanje statističkih podataka, njihovu analizu i pripremu 12 mjesečnih izvještaja o strukturi bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja, broju osiguranja i broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja.

U cilju pouzdanog obračuna bruto domaćeg proizvoda (BDP) Crne Gore po potrošnim kategorijama, posebno finalne potrošnje domaćinstava koja ima veliko učešće u ukupnom BDP-u, neophodno je izvršiti kompilaciju podataka dobijenih putem redovnih statističkih istraživanja i drugih izvora podataka od strane MONSTAT-a. Sa tim u vezi, a u skladu sa članom 29 Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list CG“, br. 18/12) Agencija će nastaviti aktivnosti kvartalnog prikupljanja podataka koji su u njenoj nadležnosti, obrade i dostavljanja podataka MONSTAT-u u cilju obračuna finalne potrošnje domaćinstava.

*

* *

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) izdao je obavještenje da je odlučeno odlaganje efektivnog datuma primjene Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja MSFI 17 za ugovore o osiguranju na godišnji period izvještavanja koji počinje 1. januara 2023. godine, uz obavještenje da će se izmjene objaviti do kraja 2020. godine. Pravovremena primjena MSFI 17 od vitalnog je značaja za poboljšanje kvaliteta i uporedivosti računovodstva ugovora o osiguranja. Agencija će u 2021. godini sa aspekta svojih nadležnosti, ostvariti komunikaciju i sa drugim nadležnim institucijama u ovom segmentu, kao i sa tržištem osiguranja, kako bi se u okviru zajedničke saradnje, definisale aktivnosti i rokovi u kojima je potrebno djelovati sa ciljem blagovremene pripreme za implementaciju MSFI 17 na crnogorsko tržište osiguranja.

7. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH I ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA

I tokom 2021. godine, Agencija će sprovoditi aktivnosti na redovnoj edukaciji i razvoju stručnih kapaciteta zaposlenih, u skladu sa utvrđenim djelokrugom obaveza i rada, kroz razne vidove i forme obuka, kontinuiranih edukacija i aktivnog učešća na seminarima i konferencijama u zemlji i inostranstvu. Putem raznih digitalnih platformi za umrežavanje i edukaciju zaposleni Agencije biće u mogućnosti da prate najnovija dešavanja na tržištima osiguranja širom svijeta.

Agencija za 2021. godinu planira i aktivnosti u cilju daljeg poboljšanja internih kapaciteta, pa će se s tim u vezi raditi na obezbjeđivanju daljeg usavršavanja zaposlenih u dijelu primjene evropske regulative, prije svega Direktive Solventnost II i Direktive o distribuciji osiguranja (IDD). Takođe, planira se dalje usavršavanje zaposlenih u dijelu primjene novih pravila koja se odnose na zaštitu podataka, a koja su uređena Uredbom o zaštiti podataka o ličnosti (GDPR), sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i obuke za sprovođenje redovnih obaveza iz poslovanja Agencije: javne nabavke, primjena računovodstvenih i drugih finansijskih standarda i pravila, aktuarstva, informacionih tehnologija i dr. oblasti od značaja za rad zaposlenih.

Planirano je i učešće u edukativnim programima, seminarima i konferencijama koje budu organizovane u zemlji i inostranstvu, sa ciljem daljeg unapređenja stručnih znanja u dijelu primjene savremenih informaciono-komunikacionih tehnologija iz oblasti osiguranja, kao i procesa digitalizacije koji imaju uticaja na poslovanje sektora osiguranja, korporativnog upravljanja i drugih stručnih znanja potrebnih za uvođenje koncepta supervizije zasnovane na rizicima danom pune primjene Solventnosti II. Takođe, kontinuirana edukacija ovlašćenih aktuara će se obezbijediti putem aktivnog učešća istih na aktuarskim konferencijama koje će biti organizovane u 2021. godini.

Tokom 2020. godine, u okviru projekta IPA2014 „Podrška regulisanju finansijskih usluga“, završen je razvoj novog informacionog sistema i trenutno je u fazi testiranja. Agencija planira da početkom 2021. godine ovaj sistem pusti u produkcionu rad. Uvođenjem novog informacionog sistema značajno će se unaprediti rad Agencije, u više različitih oblasti:

⇒ Registri koje vodi Agencija

Registri podataka o društvima za osiguranje i drugim subjektima koji podliježu nadzoru od strane Agencije planirano je da se u 2021. godini vode kroz novi informacioni sistem. Novi informacioni sistem omogućiće kvalitetnije vođenja registara, praćenje promjena kao i efikasno izvještavanje iz registara.

⇒ Izvještavanje i istraživanje tržišta osiguranja

U 2021. godini Agencija planira da značajno unapredi svoje poslovne procese u oblasti izvještavanja i istraživanja tržišta osiguranja. Naime, kao dio novog informacionog sistema uvodi se portal (portal.ano.me), preko kojeg će Agencija omogućiti nove elektronske servise subjektima osiguranja. Agencija planira da u 2021. godini omogući subjektima nadzora da sve redovne izvještaje (mjesečne, kvartalne, godišnje) dostavljaju Agenciji elektronskim putem digitalno potpisane u skladu sa najboljim praksama i tehničkim standardima izvještavanja, koji su u primjeni u Evropskoj uniji. Ovim će se ne samo ubrzati i olakšati dostava podataka već i unaprediti kvalitet i sigurnost podataka društava za osiguranje.

Takođe, novi informacioni sistem će obezbijediti tehničke preduslove za implementaciju odredbi Direktive Solventnost II u dijelu izvještavanja, odnosno obezbjeđuje se pravovremena i sveobuhvatna razmjena podataka sa evropskim nadzornim tijelom nadležnim za sektor osiguranja (EIOPA), onda kada Crna Gora postane članica Evropske unije.

8. BILATERALNA I MULTILATERALNA SARADNJA

Agencija će i u 2021. godini nastaviti dugogodišnju saradnju sa supervizorima osiguranja, stručnim tijelima i asocijacijama sa područja regiona i sa područja Evrope, kao i sa organizacijama i institucijama finansijskog tržišta u Crnoj Gori.

U dijelu međunarodne saradnje, nastaviće se dobra praksa kontinuirane saradnje sa drugim supervizorima osiguranja u domenu razmjene stručnih znanja u dijelu nove supervizorske prakse, pored redovne komunikacije i putem učešća na godišnjim sastancima i u drugim međunarodnim i regionalnim stručnim skupovima. Ukoliko mogućnosti prisustva navedenim skupovima budu ograničene Agencija će uzeti učešće na istima i putem novih vidova online komunikacije, a sve u cilju razmjene informacija i iskustava sa stručnim supervizorima iz oblasti osiguranja.

Takođe, Agencija će nastaviti saradnju i sa asocijacijama osiguravajućih društava, kako na crnogorskom, tako i na međunarodnom nivou. Agencije će i u 2021. godini raditi na saradnji sa Crnogorskim aktuarskim društvom naročito po pitanjima koja su od značaja za dalji razvoj aktuarske struke u Crnoj Gori.

Agencija će i u 2021. godini kao član Internacionalne asocijacije supervizora osiguranja (IAIS) imati mogućnost pristupa zajedničkoj IT platformi postavljenoj za razmjenu iskustva, najbolje prakse i obuka iz oblasti supervizije osiguranja. Stručni kadar Agencije će na taj način imati mogućnost da bude upoznat sa daljim razvojem standarda supervizije u smjeru pune primjene supervizije zasnovane na procjeni rizika, kao i da se upozna sa kratkoročnim i dugoročnim planovima za suzbijanje efekata izazvanim pandemijom zarazne bolesti COVID-19.

U 2020. godini Agencija za nadzor osiguranja je iskazala interesovanje i preuzela ulogu domaćina redovnog sastanka supervizora za oblast osiguranja zemalja Centralne i Jugoistočne Evrope (CESEE), pa je usljed epidemiloške situacije procijenjeno da navedena aktivnost treba biti odložena za neki naredni period. Uvažavajući navedeno, Agencija je iskazala spremnost da aktivnosti na realizaciji prethodno pomenutog događaja planira i u narednoj godini, a realizacija istog će zavisiti od epidemiološke situacije kako u Crnoj Gori, tako i zemljama koje su učesnice navedenog događaja.

U 2021. godini nastaviće se aktivnosti na implementaciji zajedničkih inicijativa, pripremi strateških dokumenata u domenu ekonomske politike, finansijskog sektora i EU integracija u saradnji sa Vladom Crne Gore, Ministarstvom finansija, Ministarstvom vanjskih poslova, Centralnom bankom Crne Gore i drugim institucijama kojima je povjerena regulatorna funkcija iz oblasti finansijskih usluga u skladu sa obavezama preuzetim u okviru procesa pristupanja EU, poglavlje 9 - Finansijske usluge.

9. JAČANJE KULTURE OSIGURANJA U CRNOJ GORI

Tokom 2019. godine i početkom 2020. godine, Agencija za nadzor osiguranja je u saradnji sa društvima za osiguranje, kao i Udruženjem, radila na aktivnostima koje su imale za cilj jačanje kulture osiguranja, kroz podizanje nivoa informisanosti, znanja i svijesti javnosti o značaju i prednostima osiguranja. U skladu sa prethodno navedenim, na inicijativu Agencije početkom 2020. godine izrađena je Komunikaciona strategija za jačanje kulture osiguranja u Crnoj Gori za period 2020-2022. godine, koja je prepoznala četiri ključna područja u oblasti dobrovoljnih osiguranja na kojima je potrebno dalje djelovati. Uvažavajuću okolnosti koje su nastupile usljed epidemije COVID-19 u Crnoj Gori, aktivnosti i mjere koje su planirane da budu definisane akcionim planom, a na osnovu Komunikacione strategije, odložene su za naredni period.

Agencija će i u narednoj godini nastaviti sa aktivnostima koje će imati za cilj jačanje kulture osiguranja, na način što će koordinirati izradu akcionog plana kojim će se prepoznati aktivnosti i mjere kojima treba djelovati kako bi sadašnji i potencijalni potrošači (ugovarači osiguranja, osiguranici, odnosno korisnici osiguranja) bili bolje informisani i edukovani kada je u pitanju osiguranje.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Uroš Andrijašević